

Chtěli bychom si koupit domů fretku, ale máme trochu strach z jejího zápachu. Slyšeli jsme, že se to dá řešit operací. Na jaké další zdravotní problémy se máme připravit? Jak často se musí s fretkou k veterináři?

Fretka domácí (*Mustela putorius furo*) se stala domácím miláčkem již v období antického Říma. V současné době dosahuje největší oblíbenosti ve Spojených státech amerických, ale i v našich veterinárních ordinacích se s ní setkáváme poměrně často. Návštěvu veterinárního lékaře byste s fretkou měli absolvovat minimálně jedenkrát ročně a to na očkování. Tyto lasicovité šelmy se vakcinují proti vzteklině a proti psince. V České republice nejsou dostupné fretčí vakcíny pouze proti psince, proto vakcinujeme fretky kombinovanou psí vakcínou proti psince a parvoviróze. Ne všechny psí vakcíny jsou pro fretky vhodné, v žádném případě by neměly být použity kombinované psí vakcíny obsahující antigen např. leptospirózy nebo adenovirózy, protože fretky nejsou k těmto chorobám vnímavé. První očkování proti psince se provádí při odstavení, tzn. ve věku osmi týdnů. Přeočkování by mělo následovat ve dvanáctém týdnu. Dalším velmi důležitým očkováním je vzteklina. Tu očkujeme od tří měsíců věku. Očkování proti vzteklině je zvláště důležité, protože se jedná o chorobu přenosnou na člověka. Díky vakcinaci se s ní v našich podmínkách neseťkáváme. Obě výše zmíněná očkování je nutné opakovat jedenkrát ročně. Další chorobou přenosnou z fretky na člověka a opačně je chřipka. K přenosu dochází kapénkovou infekcí, proto bychom neměli fretku přibližovat k obličeji, když kýcháme, máme rýmu a slzí nám oči ani když stejné příznaky pozorujeme u fretky. U ní je chřipkové onemocnění doprovázeno nechutenstvím, kašláním, hlenovitým výtokem z nosu a někdy i světloplachostí.

Jestliže naočkujeme fretku nevhodnou vakcínou proti psince můžeme u ní místo imunity vyvolat onemocnění touto chorobou. Zpočátku zaznamenáme stejné příznaky jako při chřipce, hlavně zánět spojivek. Nedojde-li k úhynu v prvních dnech po očkování objevují se strupy na bradě a oděrky v dutině ústní. Při postupu onemocnění se přidávají rozpraskané prstní polštářky, tzv. hyperkeratóza prstních polštářků, a nerovnovážné příznaky. Chorobu doprovází i řada nespecifických projevů hlavně teplota a průjem. Toto onemocnění není léčitelné.

Dalším velmi častým problémem je vypadávání srsti. Je velmi důležité odlišit chorobné lysání od sezónní výměny srsti. Fretka během roku výrazně mění kvalitu srsti, nikdy však nemá na svém těle lysiny. Nejčastějším onemocněním způsobujícím symetrické lysání na bocích táhnoucí se od kořene ocasu směrem k hlavě způsobují hormonální dysbalance, hlavně zvýšené hladiny estrogenu u samic. Tento stav nastupuje nedojde-li k ovulaci, tzn. uvolnění vajíčka z vaječníku a tím nedojde k poklesu hladiny estrogenů. Při déle trvajícím hyperestrogenismu dochází k útlumu kostní dřeně, snižuje se produkce červených krvinek a snižuje se i množství krevních destiček. Tento stav může být pro fretku i smrtelný. Velmi častou poruchou žláz s vnitřní sekrecí je i porucha nadledvin, tzv. hyperadrenokorticismus. Pro toto onemocnění je také typické lysání. Nemocná fretka začíná ztrácet srst koncem zimy v létě může být skoro holá, na podzim zase začne obrůstat a zjara opět líná. Protože nadledviny mohou obsahovat i část tkáně vaječníků nezřídka se při tomto onemocnění vyskytují příznaky hyperestrogenismu, jako např. zvětšená vulva. Řešením je odstranění postižené nadledviny. Jestliže je postižení oboustranné je nutné nasadit léčbu tabletami. Nezřídka je porucha nadledvin kombinovaná s nádorem slinivky břišní, tzv. inzulinomem. Jedná se o onemocnění, při kterém slinivka produkuje nadbytek inzulinu a tím dochází ke snížení hladiny krevní glukózy a stavu tzv. hypoglykémie. Glukóza je hlavním zdrojem energie pro buňky a tedy i pro fungování většiny tělních orgánů. Fretka s inzulinomem se majiteli jeví stále více unavená, nehraje si, přestává přijímat potravu, často spí a nedá se vzbudit. V pokročilém stadiu fretka slintá, může se objevit i zvracení. V krvi zjišťujeme velmi

nízkou hladinu glukózy a vysokou hladinu inzulínu. Léčba je opět chirurgická doplněna tabletami. Velmi důležitý je pravidelný příjem krmiva.

Nejčastějším chirurgickým zákrokem u fretek je kastrace. Provádíme ji jako prevenci hyperestrogenismu, nechtěné březosti a v neposlední řadě i pro snížení charakteristického fretčího pachu. Pach pochází z mazových žláz na celém povrchu těla. Toto charakteristické pižmo bývá silnější u samců a na jeho intenzitu mají vliv pohlavní hormony. Fretky stejně jako ostatní druhy zvířat by se měly kastrovat až po dosažení pohlavní dospělosti, tzn. po osmém měsíci věku. Jedinci kastrovaní dříve zaostávají v růstu. Některé studie uvádějí, že při časně sterilizaci dojde k aktivaci buněk produkujících pohlavní hormony v nadledvinách a tím vzniká předpoklad při rozvinutí výše zmíněného hyperadrenokorticismu s příznaky hyperestrogenismu. Dříve se pro snížení intenzity pachu kombinovala kastrace s odstraněním paranálních váčků, do kterých ústí pachové žlázy umístěné okolo konečníku. Odstraňování pachových žláz je však od roku 2004 v České republice zakázané. Operaci podstupují fretky i pro přítomnost cizího tělesa v trávicí trubici. U mladých zvířat nacházíme většinou části gumových hraček u starších se spíše jedná o snížení průchodnosti trávicího traktu smotky chlupů, tzv. trichobezoáry. Jako prevence se doporučuje aplikovat pravidelně kočičí pasty na usnadnění průchodu pozřených chlupů.

Fretky mohou onemocnět celou řadou dalších onemocnění, ale neonemocní častěji než jiné druhy domácích mazlíčků a svému majiteli poskytují hlavně díky své hravosti mnoho zábavy.

MVDr. Lucie Grégrová
Animal clinic
www.animalclinic.cz